

Про забезпечення дотримання санітарного законодавства під час оздоровлення та відпочинку дітей під час оздоровчої кампанії у липні 2017 р.

За даними територіальних органів Держпродспоживслужби, послуги з оздоровлення та відпочинку протягом липня місяця 2017 року надавали 616 закладів, у тому числі 434 закладів оздоровлення (заміських – 365, санаторного типу – 63, дитячих центрів - 6) та 182 заклади відпочинку (135 – з денним перебуванням, 32 - наметове містечко, 15 - таборів праці та відпочинку).

У середньому по Україні готовність до роботи закладів оздоровлення у липні місяці склала 98,2% (у червні 95,7%), закладів відпочинку – 99% (у червні 98,7%). У порівнянні з національним показником нижчим відсоток виконання планів-завдань закладів відпочинку нижчим був у Хмельницькій (81%) та Херсонській (82%) областях.

Від початку оздоровчої кампанії отримали послуги у закладах оздоровлення та відпочинку близько 800 тис. дітей (797833), у тому числі у закладах оздоровлення – 142 тис. дітей, у закладах відпочинку – 656 тис. дітей.

Разом з тим, через скорочення тривалості змін (менше 21-24 днів), оздоровчі заклади для дітей перетворюються у заклади відпочинку, в яких стає неможливим для більшості дітей досягти бажаного оздоровчого ефекту. Так, під час цієї оздоровчої кампанії працювало впродовж зміни (21 добу і більше) тільки 286 (67%) закладів оздоровлення (2016 - 57%), в яких перебувало майже 85 тис. дітей, що становило лише 10,6% дітей, які отримали необхідний курс оздоровчих послуг.

З початку оздоровчої кампанії посадовими особами територіальних органів Держпродспоживслужби взято участь у проведенні 9,7 тис. обстежень дотримання вимог санітарного законодавства у закладах оздоровлення та відпочинку дітей.

Порушення вимог санітарного законодавства встановлено у кожному п'ятому закладі (21%), що більше, ніж у 2016 році (7,7%). Найвищий відсоток порушень виявлено у Волинській (55%), Хмельницькій (42%) та Херсонській (37%) областях.

Встановлені під час обстежень закладів порушення стосувались якості питної води (невідповідність вимогам санітарних норм та правил за санітарно-хімічними та бактеріологічними показниками), показників безпечності харчових продуктів під час харчування дітей, відсутність лабораторного контролю об'єктів зовнішнього середовища, відкриття закладів без погодження з Держпродспоживслужбою, відсутності погодженого примірного меню та постачальників харчових продуктів, неякісного проведення дезінфекційних заходів, незавершення ремонтних робіт, несвоєчасного проходження періодичних профілактичних медичних оглядів працівників.

Крім того, адміністрацією закладів оздоровлення та відпочинку не в повному обсязі встановлений контроль за організацією харчування дітей, зокрема, щодо:

недотримання санітарно-гігієнічного та протиепідемічного режимів на

харчоблоках;

приймання харчових продуктів без маркування та супровідних документів, що підтверджують якість і безпеку, продуктів харчування на межі терміну придатності та неналежної якості;

порушення організації питного режиму;

недотримання двотижневого перспективного меню;

порушення правил зберігання харчових продуктів;

відсутність добових проб або умов їх зберігання;

недостатня кількість обладнання (посуду), мийних та дезінфекційних засобів та ін.

Велика кількість зазначених порушень були зафіксовані в Запорізькій, Чернівецькій, Житомирській, Хмельницькій, Херсонській, Вінницькій, Харківській, Львівській, Київській, Черкаській, Миколаївській, Чернігівській областях.

Також слід зазначити, що у липні було відкрито без погодження із Держпродспоживслужбою 7 закладів оздоровлення/відпочинку в Чернівецькій – 3, Львівській – 2, Запорізькій та Івано-Франківській областях по 1, у яких у тому числі, виникли спалахи інфекційних захворювань.

Не мали централізованого або локального каналізування (каналізовані на вигріб) 190 (45%) закладів оздоровлення та 49 (27%) закладів відпочинку; працювали на привозній воді – 15 (3,5%) закладів оздоровлення (Запорізька, Миколаївська, Одеська, Харківська області тощо) та 10 (5,5%) закладів відпочинку. Зазначені показники залишаються на рівні минулих років.

Організація харчування більшості закладів оздоровлення та відпочинку 94% проводилась на базі власних харчоблоків, решта закладів організували харчування або на базі орендованих харчоблоків (28 – 4,5%), або за рахунок привозного харчування (12 – 1,5%). Не відповідали вимогам санітарного законодавства 148 харчоблоків (25%), на 4 харчоблоках була відсутня проточна холодна вода, на 8 харчоблоках відсутня гаряча проточна вода, каналізовані на вигріб – 185 (32%) харчоблоків.

Виконання норм харчування практично виконувалось і в середньому складало у закладах оздоровлення – 97%, а у закладах відпочинку на базі загальноосвітніх навчальних закладів в середньому по країні норми виконувалися на 85%. Найнижчий відсоток виконання норм харчування у закладах відпочинку виявлено у Харківській (47-88%), Донецькій, Херсонській та Сумській областях (по 80%).

З початку оздоровчого сезону було зареєстровано 4 спалахи на гострі кишкові інфекції (харчову токсикоінфекцію, гострий гастроентероколіт ротавірусної етіології, дизентерія Зонне) в Запорізькій, Чернівецькій, Львівській та Івано-Франківській областях, внаслідок яких постраждало 151 особа, з них - 140 дітей. Головними причинами виникнення спалахів було порушення вимог законодавства щодо дотримання правил поточності технологічного процесу приготування їжі, товарного сусідства при зберіганні харчових продуктів, недотримання температурного режиму зберігання харчових продуктів, не пройдені персоналом, у повному обсязі, профілактичні

медичні огляди, тощо.

Так, спалах, який набув розголосу виникнув у дитячому закладі санаторного типу «Лазурний» на базі санаторію «Лазурний» у м. Бердянськ Запорізької області. У період з 19.07. по 21.07.2017 за медичною допомогою звернулось 46 дітей та було госпіталізовано з діагнозом «Гастроентероколіт» в інфекційне відділення КУ БМР «Бердянське ТМО» 22 дитини.

Незважаючи на висновки комісії щодо невідповідності вимогам законодавства закладу, дитячий заклад санаторного типу «Лазурний» ПрАТ «Приазовкурорт» філія «Клінічний санаторій «Лазурний» відкрився самовільно. У санаторій було прийнято на оздоровлення та відпочинок 261 дитину, з яких 247 дітей із сімей учасників антитерористичної операції з Дніпропетровської області (дітей було направлено за результатами тендеру з оздоровлення, що проводився Департаментом гуманітарної політики Дніпровської міської ради).

ДЗСТ «Лазурний» у 2017 році вперше був внесений виконавчим комітетом Бердянської міської ради до переліку оздоровчих закладів, які планують свою роботу в сезон 2017 року. Державну атестацію даний заклад, як раніше не функціонуючий, не проходив. Слід зазначити, що заклад «Лазурний» за період з 22.06.2017 по 19.07.2017 п'ять разів обстежувався комісійно за участю спеціалістів управління Держпродспоживслужби у м. Бердянськ. За висновком комісії заклад «Лазурний» не був готовий до функціонування та прийняття дітей, про що свідчать Акти приймання дитячого оздоровчого табору Управління Держпродспоживслужби в м. Бердянську.

У Львівській області також було відкрито неготовий до роботи позаміський заклад оздоровлення та відпочинку «Казка» у с. Коростів Сколівського району та прийнято з 23.06.2017 на оздоровлення 55 дітей. Держпродспоживслужбою було проведено обстеження закладу та складено комісійний Акт щодо неготовності закладу до роботи від 23.06.2017 р. та внесено пропозиції щодо усунення порушень, про що було повідомлено Львівську облдержадміністрацію.

На базі відпочинку «Чарівні озера» ДП «Тренінговий центр Майдан», ДФС України у Львівській області у с. Майдан Жовківського району без погодження був організований відпочинок дітей польським культурно-освітнім центром «Білий Орел» (група дітей 28 осіб та 4 дорослих). Заїзд організованих груп дітей на вказану базу не був включений до дислокації Департаменту соціального захисту населення Львівської облдержадміністрації, відповідно Жовківською райдержадміністрацією на виконання розпорядження голови Львівської ОДА не створювалась робоча група з комісійного обстеження стану готовності даної бази. У результаті на базі відпочинку 25.07.17 був зареєстрований спалах на гостру кишкову інфекцію, захворіло 10 осіб, в т.ч. 8 дітей.

У Івано-Франківській області без погодження з Держпродспоживслужбою було організовано відпочинок дітей громадян Німеччини, Польщі та України на базі туристично – відпочинкового

комплексу «Сяйво Карпат». Через кілька днів після приїзду у відпочиваючих (25.07.2017) було зареєстровано спалах на гостру кишкову інфекцію, внаслідок чого постраждало 36 осіб, з них 30 дітей.

Туристично - відпочинковий комплекс «Сяйво Карпат» був розрахований на відпочинок туристів, дорослих з дітьми та функціонував без дозвільних документів, не був зареєстрований як оператор обігу харчової продукції, не зареєстрований в державному реєстрі закладів відпочинку для дітей та без відома обласної Координаційної ради облдержадміністрації з питань відпочинку та оздоровлення дітей, не був охоплений перевірками робочої комісії облдержадміністрації.

У Чернівецькій області організаторами відпочинку було самовільно розташовано 3 конфесійні наметові табори для вірян у Хотинському районі (с. Пригородок і Перебиківці) та у Кельменецькому районі в с. Вороновиця. В одному із таборів (с. Перебиківці) також був зареєстрований спалах на гостру кишкову інфекцію (дизентерія Зонне та ротавірусна інфекція), внаслідок чого постраждали 59 осіб, із них - 56 дітей.

У всіх випадках Держпродспоживслужба вживала відповідні заходи реагування (видавалися приписи, розпорядження про заборону функціонування). Крім того, інформувались органи місцевої влади та місцевого самоврядування, матеріали передано до Національної поліції, про що внесені відомості до Єдиного державного реєстру досудових розслідувань по факту порушення санітарних правил і норм тощо.

Крім того, посадовими особами Держпродспоживслужби з метою приведення закладів до відповідних вимог керівникам закладів надано 755 приписів та 65 розпоряджень, заборонено функціонування харчоблоку у Запорізькій області, за фактами порушень, що призвели до виникнення спалахів на інфекційну захворюваність, направлено матеріали до Національної поліції для проведення процесуальних дій. За даними фактами проводиться досудове розслідування, передано 1 справу до прокуратури (Запорізька область).

З метою підвищення знань у галузі санітарії для персоналу закладів оздоровлення/відпочинку було проведено 936 лекцій, 11598 бесід, підготовлено 1072 статті до преси, 73 виступи по радіо та 61 по телебаченню. Спільно з управліннями охорони здоров'я, освіти і науки, у справах сім'ї і молоді з метою збереження здоров'я та формування здорового способу життя серед дітей проведено 881 нараду, 499 семінарів та 189 колегії, за результатами яких підготовлено 822 накази та 288 розпоряджень.